MŪSŲ PASTOGĖ

(XXIV) 1973.4.2 REGISTERED FOR POSTINGA AS A NEWSPAPER CATEGORY B. 1973.4.2 Nr. 13. (1263)

ROMO KALANTOS SAVAITĖ

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas 1973 m. gegužės 14 - 21 d. skelbia ROMO KALANTOS SAVAITĘ, kuri skiriama Lietuvos laisvei atiduotos didžios aukos metinei sukakčiai minėti.

Minėjimų programa skelbiama atskirai.

New Yorkas, 1973 m. kovo 9 d. Vliko Valdyba

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto siūlomoji programa ruošiamiems ROMO KALANTOS SAVAITĖS minėjimams gegužės 14 - 21 d.d.

Vliko Informacijų Agentūra ELTA pasirūpina išleisti autentišką Kalantos nuotrauką (pernai Elta ja buvo paskolinusi "Times" žurnalui, iš kurio kai kurie lietuvių laikraščiai buvo ją persispausdinę, kuri, kaip tautinė relikvija turėtų būti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kalantos paveikslą reikėtų įsigyti kiekvienam jaunuoliui, pradedant pačiu jauniausiu. Todėl (a) visų lituanistinių mokyklų ir jaunimo organizacijų vadovybės prašomos pasirūpinti atitinkamu paveikslų kiekiu, kad juos galėtų gauti visi mokiniai ir organizacijų nariai; (b) lietuviai pasistengia paveikslais ir 1972 m. Kaune įvykusių didžiųjų demonstracijų aprašymais aprūpinti savo kolonijos kitataučių spaudą, televiziją, radiją ir kt. institucijas; (c) visose lietuvių kolonijose ruošiamos demonstracijos prieš sovietus ir reikalaujama Lietuvai laisvės. Į demonstracijas kviečiamos ir kitų tautų organizacijos, ypač pabaltiečiai; (d) visose bažnyčiose laikomos specialios pamaldos ir turimais Kalantos paveikslais aprūpinami pamaldų dalyviai.

Todėl visi ir visos lietuviai - lietuvės kviečiami iš anksto apsirūpinti Kalantos paveikslais. Tuojau siųskite užsakymus ir po vieną dolerį už paveikslą jo gamybos ir persiuntimo išlaidoms padengti. Rašykite šiuo adresu: ELTA, 29 West 57th St., 12 fl., New York, NY 10019, U.S.A.

IŠ EUCHARISTINIO KONGRESO. Pirmoji tautiniuose rūbuose Sigute Petraitytė neša Mišių auką.

PADIKTUOTAS PASIRINKIMAS

Vakarų Vokietijoje išleistas išsamus dokumentų rinkinys "Diktierte Option" (Padiktuotas pasirinkimas), apie Pabaltijos, ypač Estijos ir Latvijos, vokiečių perkelimą į Vokietiją 1931 - 1941 m. Rinkinį redagavo Kielo universiteto profesorius Dietrich A. Loeber, išleido Karl Wacholtz Verlag, Neumunster. Profesorius Loeber yra nuoširdus lietuvių bičiulis, vaizdžiai aprašęs ištremtųjų pabaltiečių kančias ir ryžtą Sibiro prievartinių darbų stovyklose.

(ELTA)

SUDARYTA NAUJA KRAŠTO KULTŪROS TARYBA IR LIETUVIŲ DIENOMS RENGTI KOMITETAS

Š.m. kovo 6 d. Lietuvių Namuose įvykusiame posėdyje buvo sudaryta nauja A.L.B. Krašto Kultūros Taryba.

V. Baltutis - pirmininkas, J. Lapšys - vice.pirmininkas, O. Stiburienė - sekretorė, G. Vasiliauskienė - Dainų Šventės koordinatorė, B. Lapšienė - tautinių šokių, I. Pocienė - meno ir dailės, J. Neverauskas teatro.

Nariai: R. Kubiliutė, R. Bielskytė, P. Launikaitis, V. Vencius, V. Vosylius.

Be to buvo sudarytas Lietuvių Dienoms Rengti Komitetas, į kurį be Krašto Kultūros Tarybos įeina: Kun. A. Spurgis, P. Pusdešris, E. Varnienė, A. Marcinkevičius - ALFAS atstovas, A. Skiparis - Sporto klubo atstovas, J. Mockūnas - Dainų Šventės vadovas, A.L.B. Adelaidės Apylinkės atstovas.

Pirmieji pasiruošiamieji darbai beveik jau atlikti: tai salių užsakymas. Dainų Šventei užsakyta didžioji Miesto rotušė, kur jau yra vykusios Dainų Šventės. Naujųjų Metų sutikimas vyks didžiulėje Centennial Hall patalpose, kur visiems užteks vietos.

A.L.B. Krašto Kultūros Taryba

***

NEPAMIRŠTAMI ĮVYKIAI

Sao Paulo pagrindinio dienraščio "O Estado de Sao Paulo" 1973.1.7 laidos vedamojo "Kada propagandos perdaug", santrauka:

Sovietų nusistatymas varyti propagandą duoda mums puikios progos dar kartą apžvelgti Brežnevo p.m. gruodžio 21 d. pranešimą apie valstybes - "socialistines ir daugiatautines" - sąvokos apibudinimą. Savo kalboje Brežnevas taip pasakė: "Suvesdami per paskutinius 50 metų atliktų didvyriškų darbų balansą, turime tvirtą pagrindą teikti, kad tautų problema, paveldėta Sovietų Sąjungos iš ankstyvesnių laikų, buvo pilnai, neatšaukiamai ir galutinai išspręsta".

Atsakydamas į tai, laikraštis primena pereitų metų gegužės mėnesį, kada tūkstančiai jaunimo išėjo į Kauno gatves, protestuodami prieš ginklo jėga Lietuvos inkorporaciją į Sovietų Sąjungą. Demonstrantai Kauno gatvėse šaukė "Laisvė, laisvė, laisvė Lietuvai ir jaunimui". Tai įvykę po to, kai Romas Kalanta susidegino prieš savo draugų akis, draugų, susirinkusių dėl patriotinių jausmų. Demonstantams numalšinti buvę iššaukti net kariuomenės daliniai.

Sustiprinti savo pažiūrai į faktinąją tautų problemos padėtį Sov. Sąjungoje, laikraštis primena daugiakartės lietuvių, latvių, estų, karacevų, kalmukų, ingušų, čečėnų ir kt. masines deportacijas. Primena ir Ukrainos intelektualų persekiojimus.

Tas pat dienraštis sausio 5 d. laidoje paduoda žinią, paimtą iš "Sovietskaja Litva", apie studento (Ričardo Truskausko. E.) dalyvavimą 1972 m. gegužės 18 d. demonstracijose Kaune ir jo nubaudimą 10 metų kalėti.

(ELTA)

Brazilijos Automobilių Fabrikų produkcija jau siekia 600,000 vežimų į metus. Po dviejų ar, daugiausia, po trijų metų vietos automobilių produkcija pasieksianti milijoną vežimų į metus.

***

TEGUL KITI MOKOSI, MES NEKLYSTAME

"Tėviškės Aidai" Nr. 11 (885) atspausdino Bronio Kviklio straipsnį "Skaudus rusų emigrantų likimas - pamoka lietuviams". Šis rimtas įspėjimas duoda mums progos susimąstyti ir pergalvoti apie tuos įvykius, kurie buvo ištikę mūsų pačių bendruomenę prieš trejus metus. Dabar kada jau aistros nurimusios, galime šaltu protu pasvarstyti, kas buvo atsitikę tada ir kas yra šiandieną pasilikę. Cia patiekiu būdingesnę ištrauką iš minimo straipsnio. Tenai rašoma:

"Vak. Vokietijos dienraštis "Die Welt" paskelbė rašinį apie priemones, kurias bolševikai naudojo rusų emigracijai sunaikinti. Žinodami, kad visi emigrantai nepaprastai neapkenčia bolševikų, jie iš pagrindų pakeitė kovos taktiką. Priemonės buvo judošiškos. Jie pradėjo "bolševikų agentais" apšaukti iškiliuosius emigrantų vadus, jų kultūrininkus, profesorius, gydytojus, net dvasininkus. Agentai fabrikavo juos šmeižiančius "dokumentus", rašė niekinančius laiškus, vadindami "Sovietų simpatikais, koloborantais". Dalis emigrantų visuomenės nuo savo vadų nusisuko. Tada gausūs Maskvos apmokami agentai įsirašydavo nariais į emigrantų organizacijas, pavieniui ar būriais ateidavo į susirinkimus ir čia triukšmaudami kaip "didžiausi priešbolševikiški patriotai", paimdavo organizacijų vairą į savo rankas. Daugelis emigrantų vadų iš nakties rasdavo ant savo namų ar butų durų, sienų, langų, tvorų ar garažų, raudonais dažais nupieštus kūjo - piautuvo ženklus, raudonas žvaigždes, komunistinius šūkius.

Emigrantų spauda buvo sunaikinta tik tokiu būdu. Pirmiausia buvo suniekinti kai kurie redaktoriai, paleidus apie juos pramanytus gandus. Tuojau į jų vietas veržėsi "patriotai". Atsisėdę naujuose postuose, jie toliau beatodairiškai niekindavo tikruosius patriotus redaktorius. Pagaliau, viską suėmę į savo rankas, nusmukdydavo laikraštį ar žurnalą ir jis pats užsidarydavo. Panašiu būdu buvo likviduotos gausios visuomeninės bei šalpos organizacijos, prieš tai jas suskaldžius į dvi ar daugiau dalių. Nuo besiriejančios emigracijos nusisuko jaunimas, nepakęsdamas ilgalaikių senių ginčų. Beveik visi jie įsiliejo į kitų tautų tarpą. Nevieninga, suskaldyta emigracija buvo nepajėgi, bolševikams nebe pavojinga".

Kas galėtų pasakyti, kad ne tie patys planai ir metodai buvo panaudoti mūsų bendruomenės veiklai sunaikinti. Lygiai tie patys metodai, toji pati taktika, tik klausimas kieno rankomis tas viskas buvo padaryta.

Po to skaudaus įvykio praėjo jau du su puse metų. Ar kas nors apgailestavo tą įvykį, ar kas nors prisipažino suklydęs? Ar kas nors mėgino pasimokyti iš to įvykio? Deja, niekas. Visos prisegtos mūsų kultūrininkams etiketės tebegalioja neatšaukiamai, todėl drąsiai galime sakyti - tegul kiti mokosi, mes neklaidingi esame.

(Nukelta į 3 pusl.)

KUR IEŠKOTI STIPRYBĖS?

Kiekvienas norėtume būti stiprus, bet ne kiekvienas esame. Tą patį galėtume pasakyti ir apie tautą, ir apie bendruomenę, ir apie valstybę, ir apie kiekvieną socialinį junginį, bet nevisi ir jie yra stiprūs. Šį kartą pažiūrėkime į mūsų tautą iš kur ji semiasi stiprybės.

"Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia" - sako mūsų tautinis Himnas. Ir iš tikrųjų, jei panagrinėsime mūsų tautinį atgimimą, Aušros gadynės ir vėliau nepriklausomybės laikotarpius, tai matysime, kad visi mūsų didieji žmonės: patriarchai, poetai, rašytojai, istorikai ir, galima sakyti, kas tik įsijungė į tą darbą sėmėsi sau stiprybės iš praeities, kuri juos žavėjo, stiprino jų dvasią ir ugdė didvyriškus jausmus. Tie žmonės ir prikėlė Lietuvą laisvam, kultūriniam ir nepriklausomam gyvenimui. Jų darbais ir šiandien Lietuvių Tauta dar gyva tebėra.

Kokia dvasia šiandien Lietuvių Tauta gyvena ir iš kokių šaltinių sau stiprybės semiasi? Neturime jokio mistinio tautos pašaukimo, kaip turi žydai, rusai, vokiečiai; mūsų tautos vadai mums jo dar neatskleidė, mes jokių mistinių uždavinių išvaduoti ar pavergti pasaulį neturime, mes gyvename, kadangi tokia Apvaizdos valia. Ir jokio kito paaiškinimo neturime, ir jis nėra mums reikalingas. Mes norime gyventi savu nepriklausomu natūraliu kultūriniu gyvenimu ir atlikti istorijoje tuos darbus, kuriuos mums Apvazida paskirs. Mes esame istorijos dalis, visatos maža kibirkštis, ir turime savo teises ir pareigas ir dėl jų kovojame, kenčiame ir gyvename. Čia galime pasireikšti kaip didvyrių tauta ir lygiai save pasmerkti išnykimui.

Istorinė praeitis nėra vienintelis šaltinis stiprybės, ir jis šiandien mums neteikia tiek daug stiprybės, kiek jis teikė mūsų tėvams. Tą galime pasakyti kalbėdami tik apie išeiviją, bet kokios versmės palaiko gyvą tautą Lietuvoje, šiandien mums sunku pasakyti. Žinome, kad Lietuvos praeitis yra niekinama, kad istoriniai faktai klastojami, tačiau tauta stiprybės pilna, tai matėme iš ilgos ir žūtbūtinės partizanų kovos, tą matome dabar iš Romo Kalantos, Stonio, Andriuškevičiaus pasiaukojimo, Simo Kudirkos ir daugelio kunigų, kurie kovą veda už žmogaus teises, už tikėjimo laisvę ir už lietuvių Tautos gyvybę. Tauta eina su tais, kurie kenčia ir aukojasi, o ne su tais, kurie Maskvai už pinigus tarnauja ir jos interesus atstovauja.

Stiprybės ieškokime visur, bet ypač kovojančioje tautoje, pačioje Lietuvoje, jie yra tenai bandomi ugnimi ir kardu, ir mes čia būdami negalime pasilikti kurti ir akli savo kenčiančios tautos akivaizdoje. Jos kančios tegul būna mūsų tautinės stiprybės šaltiniu.

am.

Vysk. A. Deksnys sveičiuojasi sydnejiškių tarpe. Iš k. į d. Dr. A. Mauragis, O. Baužienė, vysk. A. Deksnys, A. Baužė, S. Mauragienė ir kun. P. Martuzas. p.p. Baužių rezidencijoje. Nuotrauka kun. P. Butkaus.

A.A. BRONIUS PAŠKEVIČIUS

Melbourno ramovėnų šeima neteko dar vieno savo organizacijos nario, savo karo žygiais pasižymėjusio savanorio - kūrėjo pulk. Ltn. Broniaus Paškevičiaus, kuris po gedulingų pamaldų, Šv. Jono bažnyčioje kovo 20 d. buvo palaidotas Fawkner kapinėse.

Bronius buvo vienas iš žymiausių mūsų senosios kartos pasižymėjusių aukštesnio laipsnio karininkų, kuris iki paskutinių dienų aktyviai, dažnai kaip valdybos narys, dalyvavo LVS Ramovės organizacijoje ir bendrai lietuvių išeivių gyvenime. Jis, nežiūrint jo aukšto laipsnio, buvo žinomas kaip energingas, linksmas, mėgstąs pajuokauti mūsų bendruomenės narys.

Jo gyvenimas buvo nepaprastai įvairus ir permainingas. Jis gimė sausio 10 d. 1896 m. Panevėžio apskr., mažame Pumpėnų miestely, bet pradžios mokslą pradeda Petrapilyje 1903 m. Ten pat eina ir vidurinį mokslą, neužmiršęs esąs lietuvis. Gimnazijoje būdamas organizuoja lietuvių moksleivių kuopelę, lietuviškai dvasiai palaikyti ir teikti pagalbą atvykstančiam iš Lietuvos jaunimui. Pasireiškia ten kaipo teatro mėgėjas. Aktoriaus Glinskio padedamas, surežisuoja ir vaidina P. Vaičiūno veikalą "Pražydo nuvytusios gėlės".

1917 m. jis pašauktas išsiunčiamas į karininkų kursus Nevelyje, prie Vitebsko, kur, gavęs jaun. karininko laipsnį, siunčiamas į sunkiosios artilerijos diviziją prie Daugpilio. Karui su vokiečiais besibaigiant, dar dalyvauja įvairiose kautynėse, bet kilus revoliucijai ir jo pulką išformavus, jis patenka į Dvinską. Demobilizavus, jis su belaisviais patenka į Vokietiją, Meklemburgą. Čia jis, drauge su kitais lietuviais karininkais, paleidžiamas iš nelaisvės ir atvežamas į Kauną. Jis grįžta į savo gimtuosius Pumpėnus, tačiau pamatęs Panevėžy bolševikus besiorganizuojant, jis negali nusėdėti ir vyksta vėl į Kauną, kur įsirašo savanorių vietos komendantūroje.

1919 m. sausio 13 d. jis siunčiamas į A. Panemunėje organizuojamą artilerijos dalinį. Po kelių savaičių jis jau su artil. būriu vyksta į Alytų, ir su 2-ru pulku dalyvauja kautynėse Dauguose, Varėnoje, Merkinėje, visur išstumiant ir išvarant bolševikų gaujas. Prisijungus 1-am pulkui, po sunkių kautynių užimama Ukmergė, Anykščiai, Skiemonys, Salakai. Vėliau, pasiekus Zarasus ir pulkui įsitvirtinus, Paškevičiaus baterija siunčiama į Radviliškį, kur jau bermontininkai buvo įsitvirtinę. Išmušus bermontininkus, Paškevičius kurį laiką eina artil. brigados vado plk. Gedgaudo adjutanto pareigas. Bet jau 1920 m. jis, kaip 5-tos baterijos vyr. karininkas, dalyvauja kautynėse ties Giedraičiais, kurios baigiasi taikos sutarties pasirašymu su lenkais. Po poros dienų gen. Želigovskio armijai vėl klastingai užpuolus, lietuviai turi pasitraukti net Vilnių užleidžiant. Tačiau jie vėl greit susitvarko ir skaudžiai supliekia lenkus. Vilnių atsiimti nepavyksta tik įsikišus Tarptautinei komisijai ir kautynes sustabdzius.

B. Paškevičius siunčiamas į Kauną organizuoja 3-čią sunkiųjų pabuklų bateriją, ir paskiriamas jos vadu, kuriai vadovauja iki 1925 m., kada paskiriamas į Ginklavimo Valdybą. 1929 m. jis baigia Aukštuosius karo artilerijos kursus, pakeliamas į majoro laipsnį ir eina ypatingiems reikalams karininko pareigas.

Už pasižymėjima kautynėse, už nepaprastą drąsą kovose su priešu jis apdovanojamas dviem vyčio kryžiais su kardais. Tai nepaprastas kario atžymėjimas, kokio nedaug kas yra gavę. Pastebėtas buvo ir jo uolus pareigingumas bei drausmingumas, todėl, prieš išeinant jam į atsargą, buvo pakeltas į pulk. leit. laipsnį.

Nuo 1936 m. jis gyvena savo ūkyje Raudondvary, kur eina ir viršaičio pareigas, tačiau neilgai. 1944 m. grįžtant bolševikams, jis su savo šeima bėga į Vokietiją. Iš čia pats vienas patenka į Angliją. 1950 m. su IRO pagelba susijungia vėl su savo šeima Italijoje ir atvyksta į Australiją. Tačiau čia jau pirmais metais miršta jo žmona, palikdama jį su 4 vaikais, o po ketverto metų netenka ir brolio, kuris dirbo Yallourne. 1960 m. jis išeina į pensiją, o sulaukęs 77 metų, ligų kankinamas, užbaigia savo nuotykingą gyvenimą.

Plk. ltn. B. Paškevičius buvo žmogus, kuris karštai mylėjo savo kraštą ir už jį kovojo, ne žodžiais, bet savo darbais, aukodamas savo brangiausią turtą - gyvybę. Gaila, kad jam neteko pamatyti vėl laisvą savo tėvynę ir joje numirti.

N. Butkūnas.

NAUJAS RAMOVĖNO KAPAS

1973 m. kovo mėn. 10 d. mirė ramovėnas ats. aviac. viršila. JONAS MAKAROVAS, sulaukęs 70 metų amžiaus. Paskutiniuoju laiku jis negalavo su širdžia; gulėjo ligoninėje, veliau gydėsi namuose. Dar tą paskutinį vakarą, bežiūrint televizijos, jo širdis sustojo plakusi. Jis buvo ramaus būdo, visuomenininkas, geras, paslaugus ir drausmingas ramovėnas. Jis niekuomet nesiskundė ir visuomet surasdavo laiko jam skirtas pareigas atlikti tinkamai. Vienoje kadencijoje buvo išrinktas į LVS "Ramovę" Sydney Skyriaus Valdybą ir ėjo Skyriaus sekretoriaus pareigas. Tokiu būdu Sydnėjaus ramovėnai neteko mielo, gero ir paslaugaus ramovėno.

A.A. Jonas Makarovas

1973 m. kovo mėn. 13 d. vėlionies karstas, pridengtas Lietuvos trispalve vėliava, buvo įneštas į Lidcombės katalikų bažnyčią. Gedulingas pamaldas atlaikė ir turiningą pamokslą pasakė kun. P. Butkus. Po to gausaus būrio tautiečių buvo atlydėtas į Rookwood kapines. Religines apeigas atliko kun. P. Butkus. Atsisveikinimo žodį tarė LVS "Ramovė" Sydney Skyriaus Valdybos pirmininkas S. Paėsa.

A.A. Jonas Makarovas, gimė 1902 m. gegužės mėn. 21 d. Šiaulių mieste. Atvyko į Australiją 1949 m. su savo šeima apsigyveno Fairfielde. Paliko: žmona Urmonaitė - Makarovienė, jos sesuo Natalija Čelkienė, duktė Nijolė Mikalauskienė, duktė Laimutė Juškienė, jų vyrai ir 6 anūkai - ės.

S.P.

70 METŲ NUO KAZIMIERO KAVALIAUSKO GIMIMO

Šiemet sueina 70 metų kai gimė muzikas, buv. "Dainos" choro dirigentas Kazimieras Kavaliauskas (1903 vasario 14 d.). Deja, jo jau nebeturime savo tarpe. Tačiau "Dainos" choras vadovaujamas Br. Kiverio tebetęsia velionio K. Kavaliausko tradicijas ir tebežavi toliau visuomenę.

***

Dail. J. Bagdonas — Rugiapiūtė, aliejus, 1937.

Senutė, netikėtai patekusi į meno galeriją, kurioje buvo iškabinti abstraktus paveikslai.

- Kas čia vaizduojama? - ji klausia prižiūrėtojo. rodydama į vieną.

- Čia paties tapytojo portretas.

- O kas šitas toks?

- Tapytojo žmona.

- Dievuliau! Jau geriau, kad jiedu neturėtų vaikų, - atsiduso senutė.

***

TADA IR DABAR

Petras Vasinauskas, vienas žymesniųjų agronomų nepriklausomoj ir dabar okupuotoj Lietuvoj, 1972 m. gruodžio mėn. Žemės Ūkio žurnalo 12 nr. duoda straipsnį, pavadintą "Tada ir dabar". Pirmiausia autorius pamini, kad "tada" Lietuvoje buvę 300,000 ūkių ūkelių, o "dabar" jie esą sujungti į maždaug 2000. Jis dėsto: "buvo smulkus privatus ūkis, dabar stambus - visuomeninis. Šį pasikeitimą žmonės išgyveno tragiškiau kaip gaisrą, karą". Labai buvę sunku žmonėms sudeginti savo širdyse žemės nuosavybės jausmą. Jis toliau rašo: "Mes esame gyvi liudininkai, matę kaip moterys gulė po traktoriais, norėdamos užstoti senelių paliktą ežią. Kita vertus, mes matėme, kaip jaunučiai vaikinai ir merginos guldė galvas už naująją Tarybų valdžią. Brolis ėjo prieš brolį, nes grūmėsi įprastas senas pasaulis su naujuoju, vieniems baisiausiai juodu, kitiems neišpasakytai gražiu".

Deja, agronomas Vasinauskas nepasako, kas iš tikrųjų buvo tiedu pasauliai. Tai nebuvo nauja su senu, bet buvo lietuvių artojų tautos grumtynės su Raudonąja armija, kuri užgrobė visą Lietuvą ir griovė visą jos gyvenimą.

Paklausykim, ką apie tai pasakoja Vidimantas Valatka. Jis sako, kad tuos aštuoneris metus (1944 - 1952) lietuviai kovojo prieš reguliarią sovietų kariuomenę, o ne prieš sufanatintų "stribų" kelias grupeles (Naujienos, 1973, vasario 12 d.). Tiesa, pagal dabartinę sovietinę terminologiją ir kiekvienas enkavedistas, kuris tave kankina, reikia vadinti broliu. Ta prasme Vasinauskas teisus. (Mūsų turimomis žiniomis, partizanų karui su raudonąja armija pasibaigus, "stribų" grupelės neatidavusios ginklų, bet toliau užsiėmusios plėšikavimu ir žmonių žudymu. Jas turėjusi išnaikinti sovietų kariuomenė - E.)

Nors ir gerėdamasis dabartiniais žemės ūkio neva dideliais laimėjimais, Vasinauskas prisimena Lietuvos laisvės laikus ir agronomus. Jis rašo, kad tada jų "buvo tik saujelė, nežiūrint, kad jie nieko nevaldė, neturėjo jokios nei įsakomos, tuo labiau baudžiamosios galios (matyt, dabar agronomai eina ir žandarų pareigas), nenoriu visiškai sumenkinti jų darbo".

"Vistiek, iki tarybinių laikų ir Lietuvoje buvo suorganizuotas pieno ūkis, pastatytos pirmosios pieninės (jų jau buvo labai daug - E.), padėti veislinės sėklininkystės pagrindai, pradėtas pievų kultūrinimas, suorganizuota galvijų kontrolė, pastatyta modernišku tvartu, paukštidžių, linų apdirbimo punktų. Mūsų valstiečiai, agronomų raginami, pradėjo skaityti laikraščius ir kitus žemės ūkio leidinius. "Pavyzdinių ūkių" prilygusių tuometiniams Vakarų Europos ūkiams, pasitaikydavo ir smulkiųjų valstiečių ūkių tarpe. Štai netoli Debeikių, Kapčiuškių kaime ir dabar tebegyvena A. Vanagas. Žemės ūkio rūmams subsidijuojant, savo 8 ha ūkelyje jis pasistatė padorius trobesius, nudrenavo žemę, įruošė kultūrinę ganyklą, laikė 8 melžiamas karves.

"Noriu pabrėžti, jog mes, anų laikų agronomai, nuoširdžiai siekėme, kad visi Lietuvos ūkiai pasidarytų tokie, kaip Vanago, kaip panašių į jį kitų. Deja, mūsų ir visos mūsų tuometinės valstybės jėgos buvo tiek silpnos, kad visa tai pasiekti buvo neįmanoma".

Bet jeigu žemės ūkio politika jau tuomet buvo pastatyta ant labai tvirtų agrotechninių pagrindų, be pertraukos būtų buvusi vykdoma iki dabar, tai su mažomis išimtimis, visi ūkiai būtų tokie pat, o gal dar geresni, negu buvo Vanago ūkis. Tada buvo tik saujelė agronomų, o šiandieną, kaip Vasinauskas rašo, esą 13,900 agronomų, 9200 zootechnikų, ir būriai kitokių žemės ūkio specialistų, kurie, kaip jau žinoma, eina ir žandarų pareigas. Todėl nesistebime agronomo Vasinausko džiaugsmu, kai jis rašo: "Koks buvo mūsų džiaugsmas, kai 1965 m. prikūlėme iš hektaro daugiau grūdų, negu paskutiniais buržuaziniais metais". Reiškia, tik po 25 metų visa gremėzdiškoji sovietinė agrotechnika įstengė pralenkti, jei tai tiesa, jau buvusį gerai tvarkomą ir toli gamyboje pažengusį laisvosios Lietuvos žemės ūkį.

(ELTA)

PLEČIAMA SMULKIOJI PRAMONĖ

Kremliaus ūkio vadovybė pamažu plečia smulkiosios metalo produkcijos įmones okupuotoje Lietuvoje. Tai daryti, neskaitant kolonistų gabenimo į Lietuvą, yra dvi priežastys: pirma, smulkiajai metalo produkcijai nereikia daug žaliavos gabenti į Lietuvą ir, antra, precizinių instrumentų ir dalykų gamyboje lietuvių tauta yra viena iš geriausių pasireiškusių savo kvalifikacijomis, palyginus su bolševikų valdomoje imperijoje kitų tautų tomis pat savybėmis.

1972 m. gruodžio 27 d. "Komjaunimo Tiesoje" A. Jovarauskas, valstybinės plano komisijos mašinų gamybos skyriaus viršininkas, pateikia trumpą tos pramonės asortimentų apžvalgą. Dabartiniu metu esą išleidžiami šie gaminiai: labai aukšto tikslumo metalo pjovimo staklės, žemės ūkio mašinos, televizoriai, elektrinio suvirinimo įrenginiai, didieji žvejybiniai laivai, dantračių frezavimo staklės, automatinis skaitantis įrenginys "Rūta - 701", elektros skaitikliai, elektros varikliai, skalbimo mašinos, statybos apdailos mašinos, autokompresoriai, maisto produktų apipavidalinimo ir įpakavimo automatai ir kt. Džiaugiamasi, kad kai kurie iš čia paminėtų gaminių esą išvežami net į 70 valstybių, ir ypatingai didžiuojamasi į užsienį išvežamomis precizinėmis metalo pjovimo staklėmis, gaminamomis Kaune. Šioje pramonėje dirbąs kas trečias respublikos pramonės darbuotojas. Tik, deja, Jovarauskas nepasako, kad visi čia išvardinti gaminiai išvežami į kitus kraštus, kaip sovietiniai, o ne Lietuvos gaminiai, ir visi jie turi įrašus tik rusų kalba.

***

Naujų "Vagos" leidinių sąraše išsiskiria "Druskininkų dainos", dzūkiškų liaudies dainų giedotojos Juzės Jurkonienės 265 tekstai ir melodijos, su tautosakininko L. Saukos įžanga. Taip pat išėjo Vlado Drėmos monografija "Pranciškus Smuglevičius" (dail K. Dockus, 10,000 egz). nagrinėjanti lietuvių dailės mokyklos pradininko gyvenimą ir kūrybą.

(ELTA)

Melbourno Apyl. vice-pirmininkas A. Pocius įteikia poetui J. Mikštui adresą jo 60 metų amžiaus sukakties proga.

Poetą J. Mikštą pagerbiant, sveikinimus skaito P. Rūtenis, A. Antanaitienė ir A. Šeikis.

LIETUVOJE

Lietuviai susirūpinę, kad jaunimas pasirinktų profesijas ar specialybes, kurios leistų jiems Lietuvoje pasilikti ir dirbti prie tų darbų (pvz. naftos valyklose), kurioms sovietai numato atvežti darbininkų ne lietuvių.

***

Vilniaus elektros skaitiklių gamykla šiais metais pagamins apie du milijonus tokių aparatų, eksportuojamų į 20 šalių.

***

Prie Klaipėdos įrengtas 80,000 kvadratinių metrų šiltnamis, kuriame auginami miestui grybai ir daržovės.

***

Palangoje atostogų metu pereina apie 300,000 asmenų kurie tarp kitko kasdien suvalgo 25 tonas duonos, išgeria 8720 butelių vyrno ir pasigardžiuoja 3 tonomis ledų.

***

Praeitais metais Kauno radijo fabrikas pradėjo gaminti labai mažą televiziją: 16 cm. ekrano, 3,5 kg. svorio.

***

Lietuvoje išleista A. Tauragio knyga anglų kalba apie lietuvių muziką, nuo liaudies muzikos iki kompozitorių. Pavadinta "Lithuanian muzika".

***

NAUJA "MŪSŲ PASTOGĖS" ADMINISTRACINĖ KOMISIJA

Kovo 24 d. šeštadienį, senoji Adm. Komisija susidedanti iš pirm. p. A. Adomėno, sekr. p. A. Reisgio ir nenuilstamo ir darbštaus iždininko A. Kutkos perdavė savo pareigas naujai Komisijai sekancios sudeties: pirm. V. Bitinas, sekr. J. Maksvytis, ižd. R. Baltramiejūnas.

Bendras posėdis įvyko p.p. Bitinų namuose, Mosman, kur dalyvavo Krašto Tarybos pirmininkas V. Bukevičius ir Krašto Kontrolės pirm. V. Patašius. Buvo pasikeista sveikinimo ir padėkos žodžiais ir pareigos buvo oficialiai perimtos. Ypač džiugu buvo matyti be mūsų žinomų veikėjų, kaip J. Maksvyčio ir V. Bitino ir mūsų jaunos kartos atstovą p. R. Baltramiejūną dipl. ekonomistą apsiemusį priimti svarbias iždininko pareigas.

Naujasis Komisijos pirm. p. V. Bitinas savo žodyje paprašė buvusios Komisijos narių glaudaus bendradarbiavimo ir žadėjo daryti viską kad "M.P." ir toliau stovėtų ant tvirtų finansinių kojų. Pirmininkas tikisi kad gera valia ir nuoširdus bendradarbiavimas visų tautiečių Australijoje dar daugiau sutvirtins ir pagerins "M.P." finansine bukle.

Po posėdžio keleta valandėlių buvo jaukiai praleista prie vaišingo šeimininkės ponios Bitinienės paruošto stalo.

V.B.

Š.m. sausio 16 d. "Tiesoje" rašoma, kad Lietuvos Mokslų Akademija su dešimčia savo tyrimo institutų, apimančių gamtos ir visuomenės mokslus, turi per 1300 mokslinių bendradarbių.

***

Šalia plento tarp Vilniaus ir Druskininkų pagal miškininko Vyto Urnevičiaus projektą pastatyta kavinė "Alka", kurios visas vidus ąžuolinis.

***

Kauno aerodrome naują pastatą puošia Dariaus ir Girėno skulptūra.

***

"Vos mirus V. Mykolaičiui - Putinui, užsienio emigracinėje lietuvių spaudoje ėmė kartkartėmis rodytis publikacijų, siekiančių kvestionuoti rašytojo idėjinio apsisprendimo nuoširdumą bei autentiškumą. Pasirodė net atvirų falsifikatų priskiriamų jo plunksnai. Visi, kas gerbia Vinco Mykolaičio - Putino šviesųjį atminimą, su panieka turi atmesti šias nepagrįstas pastangas sumenkinti jo asmenybės taurumą.

***

TEGUL KITI MOKOSI, MES NEKLYSTAME

(Atkelta iš 1 pusl.)

Dar ir šiandieną visa galerija žmonių neina į bendruomenės parengimus, nedalyvauja bendruomenės gyvenime, bendruomenės laikraštis jiems yra nepriimtinas, puolamas ir šmeižiamas, patys jo neskaito ir kitus atkalbinėja nuo skaitymo, patys neina į spaudos balius ir kitus atkalbinėja, arba sudaro privačius baliukus, susirinkimus, kad kiti neateitų ir neparemtų bendruomenės laikraščio. (Tie faktai yra tikri, visiems žinomi.). Jie vengia susitikti su bendruomenės darbą dirbančiais lietuviais, jie neremia bendruomenės darbų ir vaidina pasyviuosius bendruomenės narius, tačiau slaptai jie tariasi, ką tai organizuoja ir vis grasina išleisią naują laikraštį. Taigi paklauskime, kas jie tokie - sovietų agentai, ar paiki kvaileliai, kurie suklaidinti sovietų agentų, nenuvokia kad, kerta šaką, ant kurios patys sėdi? Šiandieną sunku atsakyti į tą klausimą, tik tolimesnis laikas juos išryškins.

Tai tokį turime palikimą, tokia neapykantos sėkla paseta tebėra gyva mūsų tarpe. Ji laukia progos, kada vėl kas nors pasikeis, kada jie galės savo šmeižtus ir kaltinimus vėl paberti.

Viena aplinkybė šiame įvykyje man paliko neaiški ir nesuprantama, tai "politinio kataliko" sąvoka. Kas tie politiniai katalikai? Kokie jų santykiai su katalikais buvo ir tebėra? Gal būt, daugiau šviesos galėtų įnešti patys "Tėviškės Aidai", kurie mums pateikė tokį rimtą įspėjimą.

A. Mauragis.

Žmonės, darbai, įvykiai.

MOKSLININKO KELIAS IR DARBAI

Mokslininko formavimosi kelyje lemia, šalia įgimtų gabumų, dar darbštumas, metodingumas, meilė ir gilus atsidavimas pasirinktai mokslo sričiai ir ištvermingumas. Šitiems savumams sustiprėti dar padeda artimesnė ar tolimesnė aplinka - tėvų, auklėjimo įtaka, visuomenė ir nemaža kitų reiškinių.

Dr. Ramutis A. Zakarevičius, kurio, kaip mokslininko kelią čia norima paliesti, yra gamtos apdovanotas nepaprastais gabumais ir šalia jų, jungia savyje ir visus aukščiau minėtus savumus. Gimęs dar Lietuvoje (1937 m. spalio 5 d. Klaipėdoje) kultūros darbuotojų šeimoje (motina - mokytoja, tėvas - valstybės tarnautojas ir veiklus kultūrininkas), jis būdamas mažas berniukas su tėvais atsidūrė tremtyje. Gyvas, judrus, visada linksmas berniukas, bet tuo metu pradėjo ryškiai reikštis ir jo dvasinis pajėgumas, lydėjęs jį per pradžios mokyklą (Scheinfielde, Vokietijoj), vidurinę mokyklą Australijoj, kurią baigė 1954 m. su maximum pass. 1956 m. jis jau baigia Sydney universitete gamtos fakultetą su fizika kaip pagrindiniu dalyku baigia inžinerijos fakultetą (su honours) 1959 - elektros inžinerijos šaką. Šiuo metu gauna Electrical Research Board stipendiją vykdyti post graduate tyrinėjimus kieto stovio elektronikoj. To išdavoj 1961 m. įgyja magistro laipsnį, o 1965 m. savo karjerą apvainikuoja daktaratu. Nuo 1965 m. Dr. Ramutis lektoriauja N.S.W. universitete elektros inžinerijos departamente. Čia jis pasireiškia ryškiu savo moksliniu pajėgumu ir 1971 m. pabaigoje N.S.W. universitetas siunčia su pilna alga į Angliją. Tuo būdu jam suteikiama galimybė , atsipalaidavus nuo paskaitų, susipažinti su užsienio mokslinėmis institucijomis, jų mokslo žmonėmis ir atlikti tyrimus savo specialybės pagilinime.

Būdamas Anglijoje Dr. Ramutis dirbo Londono universiteto seniausioj ir didžiausioj vad. University College, inžinerijos skyriuje, su prof. E.A. Ash. Dirbo elektros įrengimų aukšto dažnumo paviršiaus elastinių bangų tyrinėjimo srityje. Čia buvo pasiekta žymių rezultatų ir jo nauji atradimai šios srities mokslininkų buvo aukštai įvertinti ir paskelbti mokslinių darbų žurnaluose.

Darbo tyrimų pertraukomis Dr. Ramutis aplankė eilę Anglijos mokslinių institucijų, taip J.A.V. ir Kanados ir skaite konferencijose mokslinių pranešimų. Taip pat buvo nuvažiavęs ir į Europą - Vokietiją, Šveicariją, Italiją, Prancūziją, kur lankė mokslo įstaigas, muziejus, meno galerijas. Aplankė ir Lietuvių Jaunimo Kongresą J.A.V., aplankė nemažą lietuvių centrų, susipažino su žmonėmis ir užmezgė su jais ryšius.

Dar studijuodamas Dr. Ramutis savo tyrinėjimu darbais sukėlė profesorių susidomėjimą ir į jį buvo žiūrima kaip į būsimą mokslininką. Nuo magistro tezės apgynimo (1961 m) iki paskutinių laikų Dr. Ramutis yra paskelbęs 11 mokslinių studijų. Kai kurios jų pareikalavo ilgo ir kruopštaus tyrimo laiko ir turi ne vien teorinės reikšmės, bet ir praktinės įvairiuose elektronikos įrengimuose.

Štai Dr. Ramučio darbų sąrašas:

1. R.A. Zakarevičius, "Investigation of the design of circuits using multiple layer semiconductor devices with thyratron-type characteristics in high power ac - - do converters". M. Eng. Sc. Thesis, University of Sydney, November, 1961.

2. - - - - -, "A filter for phase - controlled rectifiers", Proc. I.R.E. (Australia), Volume 23 No. 3, March, 1962.

3.- - - - -, "Analysis of series regulators as active two-port networks", The Radio and Electric Engineer, Vol. 27, No. 3, March, 1964.

4.- - - - -, "The gate-cathode connection for controlled rectifier stacks". Proc. I.E.E.E., Vol. 52, No. 19, October, 1964.

5.- - - - -. "The switching properties of series-connected thyristors", Ph. D. Thesis, University of Sydney, October, 1965.

6.- - - - -, "Collision-dependent amplifying mechanisms in solid state plasmas", Digesto of the International Conference on Microelectronics, Circuits and System Theory, Sydney, Australia, August, 1970.

7.- - - - -. "The time-delay of a network", 1971 I.R.E.E. Conference, Melbourne, Australia, May, 1971.

8.- - - - -, "Low frequency measurement of small delay times with application to microwave transistor measurement, Proc. I.E.E.E., Vol. 60, No 7, July, 1972.

9. R.A.. Zakarevičius, E.A. Ash, "Convolution in an accoustic surface wave thin film guide" 2nd. European Solid State Device Research Conference, Lancaster, Sept., 1972.

10. E.A. Ash, J. Chambers, I.M. Mason, M.D. Motz, R.A. Zakarevičius, "Parametric Interaction of Guided Accoustic Waves", Conference on Non-linear ultrasonic effects in solids, Edinburgh, Sept., 1972.

11. R.A. Zakarevičius, "The time delay of a network: characterisation and measurement", Proc. I.R.E.E. (Austr.). Vol. 33, No. 12, Dec. 1972.

Šie Dr. Ramučio darbai susilaukė vertinimo ir atgarsio užsieniuose, mokslininku, cituojami atitinkamose studijose.

Dr. Ramutis iš mokslinių tyrinėjimų atostogų grįžo š.m. vasario mėn. Pailsėjęs savo tėvelių globoje, jis pasiryžęs toliau dirbti N.S.W. universitete kaip dėstytojas ir tyrinėtojas.

Pažymėtina, kad Dr. Ramutis šalia pagrindinio mokslinio darbo, reiškiasi ir daugelyje kitų sričių. Jis yra muzikas pianistas (muzikos mokėsi 1947 - 1956), išpildąs sunkiausius muzikos kūrinius įvairiomis progomis viešai (minėjimai, koncertai). Jis visuomenininkas - dirbęs lietuvių studentų organizacijoj, filisterių draugijoj, lietuviškoj spaudoj, skaitąs viešas paskaitas, dalyvaująs diskusijose. Taigi, jis ir nuoširdus lietuvis, visuomenininkas, kultūrininkas, o kaip žmogus, aukštos kultūros eruditas.

J. Sl.

Dr. R. Zakarevičius

Amerikos ir Brazilijos Mokslininkai patyrė, kad Amazonės upės vanduo yra vienas iš švariausių visame pasaulyje, dėl gausybės lietaus jos tekmės srityje.

REIKĖTŲ... GALĖTŲ ... TURĖTŲ...

Rašo Kintas

Šie trys žodžiai pasidarė tokie apstūs mūsų pokalėdinėje - pošventinėje spaudoje, kad, net ir užsimerkęs, bakstelk pirštu į kritiškai apžvalgų straipsnį Tautinių Šokių bei Jaunimo Koncerto nurašymais ir garantuotai būsi uždūręs ... reikėtų... galėtų... turėtų...

Savaime aišku, taip suprantame, kad kritika, kaipo tokia, yra sveikas dalykas. Visdėlto, kaip mūsų senas liaudies posakis sako - ko perdaug, tas nebesveika. Ar nevertėtų todėl nustoti nagrinėti jaunimą už tai, ko jie teisybėje nėra užsitarnavę?

Žvilgterėkime į L.D. Jaunųjų Talentų Koncerto aprašymą, tilpusį š.m. "Tėviškės Aiduose" No. 2., pasirašyta Agnės Lukšytės. Tenai yra aiškiai nurašyta, kad štai Adelaidės jaunimas pasirodė su Pr. Pusdešrio "Pusantro Metro" - "Ateina girtas stovyklos vadovas su bonka rankose, įsitraukia vieną mergaitę į savo palapinę. Ji grįžta verkdama, žiūrovas supranta, (mano pabraukta), kad stovyklos vadovas ją išprievartavo...". Po to, "Susilaikydama nuo komentarų", rašytoja pataria Adelaidės jaunimui kritišku žvilgsniu peržvelgti savąjį pasirodymą ir sekantį kartą pasirodyti geriau...

Čia ir kyla klausimas - kuomi kaltas Adelaidės jaunimas, jeigu jau tikriausias senimo atstovas ir jaunimo auklėtojas, pedagogas ir rašytojas, nieko kito mūsų jaunimui nesugeba pabrukti, kaip "Pusantro Metro?" Dėl Dievo meilės! Ar jau tiek savo vaikuose bematome? Ar tiek, galų gale, žemai puoleš jau ir senimas, be išimties vadovaujantis jaunimo stovykloms kad mūsų dukras prievartautu ir jaunųjų akyse su bonka iš praeities stiprybę semtų.?

Ne, neteisingai, panele Agne! Reikėjo susilaikyti nuo komentarų ir patarimų Adelaidės jaunimo adresu ir nepagailėti atatinkamo komentaro "Pusantro Metro" autoriui, jeigu, kaip žiūrovė supratote, kad mergaitė buvo išprievartauta. Aš irgi buvau žiūrovas! Man, tačiau, šioji peršama lytinė išprievartavimo mintis galvon neatėjo. Ir, negalėdamas pasisakyki bent už vieną kitą iš keturšimtinės žiūrovų, aš supratau, kad iš prievartautas buvo visas Adelaidės jaunimas bendrai!

Toliau - leiskite paliesti ir kitą panašų straipsnį, tilpusį tame pačiame "T.A." numeryje, kedenantį Tautinių Šokių Šventę, į kurią rinkomės su pakilia nuotaika, puošniai apsirengę ir palikę savo automobilius plačioje gatvėje...

Kalbant apie tai, pirmiausia sustokime prie straipsnyje minimos betvarkės ir nešvaros salėje - stadijone. Kaip tenai buvo (ar nebuvo!), kam tuomi kaltinti ir tarytum pirštu rodyti į šiai parangai atsakomingus asmenis, jeigu tvarkos ir švaros neprisilaikome patys?

Gi yra nenuneigiama teisybė, kad ant minimų nešvarių purvinų ir, sutinkamai, nepatogių suolų per dienų - dienas sėdėta tik mūsų pačių lietuvių, kurie būdami taip labai suinteresuoti obalsiu - "Sveikame kūne sveika siela", pamiršo švaros ir civilizuoto elgesio taisykles ir, ryte rastą blizgančiai išvalytą, stadijoną per dieną paversdavo į kiaulių tvartą. O ar daug Sydnėjiškių (kaipo tikrųjų Šventės šeimininkų!) pasisiūlyta paimt į rankas šluotą, mop'ą bei šiukšlių baką? Nuspyrėme giliau į pasuolę pusiau apgraužtą ir ištižusią "Big Ben Pie" ir sėdome ant atrajojamos gumos gniužulo... Pastebėta ir jūsų, kad buvo įmanomai (nors ir ant greitųjų) pravalyta. Tačiau kuomi pasikeitė vaizdas suolų eilėse, kai mes, nuplojęs, nuvalioję ir nuralioję, po koncerto - festivalio pakilome į namus? Šiandieną, betgi, esame gudrūs pasakyti, kad: - "Galėjo, Turėjo, Reikėjo!"

Taip! "Galėjo" mūsų nenuilstanti Šokių Grupės Vadovė ir Vakaro Pranešėja, aiškų, talkon pasikvietusios paskirų kontingentų Vadovus, suolų eiles pravalyti! Tuo labiau, kad minėti per dienas "nieko" neveikė, tik... gaudė po Sydnejų išbarstytus, it anas žydo biteles, jaunus šokėjus, kurie, savo ruožtu, per dienas "sėdėjo" salionėlyje su šaltu stiklu oranžado rankoje...

Vienos mergaitės žodžiais (iš kitur), kurią pamatęs pakeliui į Festivalį (žygiuojančią iš St. Peters stoties į stadijoną ir velkančią, it skruzdelė, didoką čemodaną) pasisiūliau pavežti:

"Mylia pėkščiomis, iš ten kur apgyvendinta , į stotį... Valanda, keičiant traukinius, iki Sydnėjaus... Persėsti iki St. Peters, o iš čia pora mylių, kojomis, į stadijoną... Vakar dvejos rungtynės ... Paklydau vakar iš Chatswood'o į "namus"... šeimininkai jau senai miegojo - nevalgiau... Sory, jie išvažiavo į pajūrį - neradau "iron"... Mama liepė aplankyti tetą į St. Marys... Ponas, kaip toli į St. Marys? Gosh! Kaip mes ši sušoksime? Sijonas ir bliuskutė neprosinti... ir taip skauda kojos! Gal ponas iš Cabramttos - parvežkite mane po šokių "namo"?... Baisiausiai rūpi kaip būsiu išlaikiusi egzaminus?"

Ir, priglaudusi geltonkasę galva į mašinos durų rėmą - dviem minutėm (iki stadijono) užsnūdo... O aš sau galvojau: - "Ak, jaunystė, ak, jaunystė!"

Taip, "Turėjo" būti salė išpuošta gėlėmis ir, nors ant "AMPOL" betkas užkabinta! Bet... mano jaunų dienų žirgelio gūnia pasiliko Ylakuose, o kiek ponios darželyje pinavijų ir bijūnėlių - nemačiau... Prisipažįstu nemačiau ir "AMPOL", nes žiūrėdamas į mūsų išeivijos lelijas ir jurginus, kartojančius kantrybėje išmoktus tatelius, mąsčiau tik apie DP stovyklos šokyje suktą Anitą ir dūsavau: - "Ak, jaunystė, ak... jaunystė..."

Taip! "Reikėjo" juos visus apauti vyžomis! O nors, kiek pamenu, Gliaubertų daržinėje (patalkyje) visai padorią pasiutpolkę ir Jonkelį, į molio grindinį, nutrenkdavau žemaitiškomis klumpėmis...? Šikšnius sakydavo, kad šikšna ant parketo slysta!

Žvalgsčiausi iš pačioje pastogėje kabančio suolo (o karšta it Subatauskio pirtyje subatoje!) - kiek mūsų ponių pasistengė, tik spintoje kabančių, tautinių rūbų pagerbti šį grynai tautinės aspiracijos vakarą? Gi garbingo svečio laukta! Kiek vyrų, praplikusių ir gudrių bei patrijotiškai nusiteikiančių, padabino kaklą tautine juostele? Šienpiūvėlio lino marškiniais?... Ir kur tavo, sesė, gintarų karoliai ir sagtys?.. O mūsų JAUNYSTĖ suko salėje vis didesnius ratus, tarškėjo gintaras į gintarą, plezdeno juostos ir sijonai, liemenių skvernai plezdeno, tulpe, žirginėlių, rūtele pasiuvinėti... Ak, sakau, jaunystė, jaunystė!

Ne! Nėra vyžoms pakaito ir guminpadžiai batukai gal kad ir nebetinka prie tautinio rūbo! Bet tai reikėtų, gi, neužmiršti, kad nei akordeonas, nei armonika nėra tautiniai instrumentai! Lygiai kaip ir Holdenas (o nors ant risorių!) - nėra kalmaškėlė ... ir į Valiantą juodberiai ne šorais užkinkyti... **(Nukelta į 6 pusl.)**

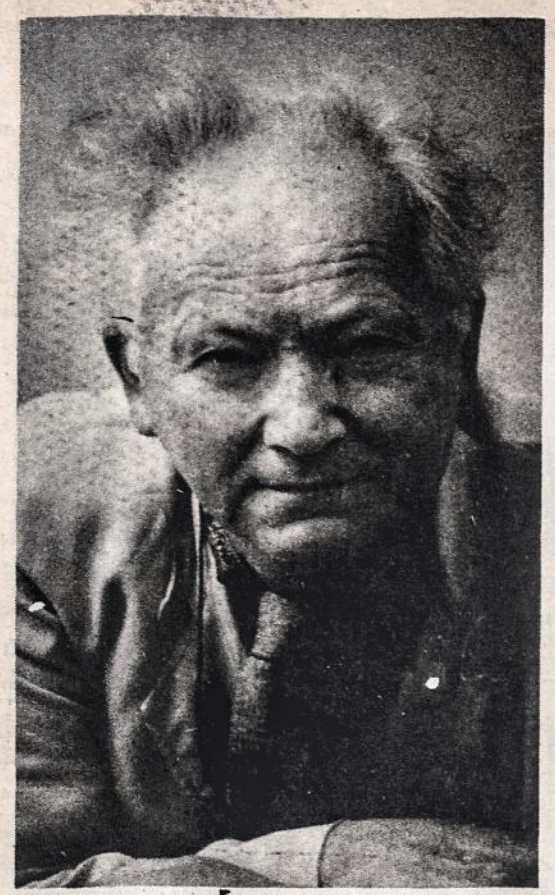

Vytautas Žemkalnis 1962 m.

AŠTUONIASDEŠIMT JAUNYSTĖS METŲ

Architektui Vytautui Ladsbergiui - Žemkalniui 80 metų

Vasario 26-tą dieną mūsų tetei Vytautui Žemkalniui suėjo 80 metų. Daug žingsnių nužengia žmogus per tokį laiką, ypač toks, kuris visą laiką bėga tekinas.

80 metų, ir žmogus turėtų atsisėsti, na, bent prisėsti užpelnytam poilsiui. Bet tik ne mūsų tėtė!

*

Atsimenu, buvau dar vaikas, ir tėtė man pasakodavo apie Širvintus, Giedraičius, Radviliškį. Atsimenu iš pasakojimų jo kovų draugus - Noreiką, Pečiulionį, Glovackį. Jie man kaip milžinai, didvyriai. Pasižiūriu šiandien į senas tėtės nuotraukas kapitono uniformoje, paimu į rankas jo Vyties Kryžių ir Savanorio Kūrėjo medalį, ir matau, jaučiu, kad jo visas gyvenimas yra skirtas Lietuvai. Ir mano akyse jis irgi stovi šalia milžinų.

*

Vilnius - mano tėtės didžioji meilė. Tokia antrašte galėčiau parašyti visą knygą. Dar lenkų okupacijos metu, tik atstačius diplomatinius santykius, tėtė mane nusivežė į Vilnių, ir aš iš karto pasijutau namuose. Tiek daug šeimos pėdsakų ir kapų šioje nuostabioje mūsų sostinėje. Tos senos gatvės ir namai, kuriuose senelis Gabrielius Landsbergis - Žemkalnis ir jo amžininkai ir veiklos draugai - Basanavičius, Vileišiai, Višinskis - gyveno ir dirbo. Jie ir Rasose netoli vienas kito ilsisi, Mykalojaus Konstantino Čiurlionio kaimynystėje. Man Vilnius - tai tėtės miestas, jam priklausantis iki paskutinio akmens, iki paskutinės aguonos, žydinčios ant karių kapų.

Ne veltui jis kovėsi prie Širvintų ir Giedraičių, ir tik tarptautinė komisija juos sulaikė pakelyje į Sostinę. 1939-tais metais, pašauktas atgal kariuomenėn, jis buvo pirmasis uniformuotas Lietuvos karys Vilniuje.

Miesto planavimas, statybos, neribojo jo darbų Vilniui ir vilniečiams. Tik atgavus Vilnių, jis surinko bedarbius arba prie kelių tiesimo dirbančius vilniečius muzikantus ir suorganizavo Vilniaus simfoninį orkestrą, pasikviesdamas dirigentu Balį Dvarioną.

1944 metais, jam nesutinkant bendradarbiauti su okupantu, Vilniaus miesto komisaras Hingst pašalina jį iš Vilniaus architekto pareigų ir ištremia iš Vilniaus.

*

"Papuošiu aš tave, kaip savo tikrą seserį", - ir skleidėsi jo rankomis sukurti žiedai po visą Lietuvą! Kaune - savivaldybės rūmai, universiteto akių ir ausų klinika, Prekybos ir pramonės rūmai, Kūno kultūros rūmai, Karo ligoninės chirurgijos skyrius, Centrinė pieninė, vaisių sulčių fabrikas, vaikų klinika, Valstybės teatro praplėtimas ir daugybė atskirų namų. Bažnyčios-Kybartuose, Mažeikiuose, Šakiuose. Ligoninės-Šiauliuose, Klaipėdoj, Švekšnoj, Panevėžy. Gimnazijos-Panevėžy, Biržuose, Vilkaviškio kunigų seminarijos rūmai, dešimts įvairių paminklų, kurių tarpe paminklas Dariui ir Girėnui Sodino miške, ir daug kitų pastatų.

Įvertino jį ne tik Lietuva, apdovanodama Auksiniu Darbu Ordinu, bet ir pasaulis, davęs jam aukso medalį už architektūrą 1938 m pasaulinėje parodoje Paryžiuje.

*

1944 metų Laikinosios Vyriausybės ministeris. Pirmą kartą pajutau tą neišpasakytą skausmą jo širdyje, kai liepos gale grįžęs namo papasakojo apie lietuvių rankomis vokiečių įvykdytą smurtą, formalios nacių okupacijos pradžią.

*

Kai dauguma mūsų važiavom iš Lietuvos, išvyko ir tėtė - išvyko ir pradėjo landžioti po Prūsijos kalėjimus, kol užtiko pėdsakus, o pagaliau ir surado grupę politinių kalinių, kurių tarpe buvo ir jo sūnus. Kaliniai priprato matyti Žemkalnį su sumuštiniais, vaistais, rūkalais. Vienas kalėjimas, antras, trečias - o Žemkalnis vis juos suranda. Kol atėjo išlaisvinimo valanda.

*

Prasidėjo "Dievo paukštelių" gadynė, kai daugelis gyveno nei sėdami, nei piaudami. Bet tai ne mūsų tėtės būdui. Jis mokytojauja Eichsteto lietuvių gimnazijoj, skaito paskaitas Baltų Universitete Münchene, gyvena iš kortelių, neturėdamas nei laiko, nei palinkimo "bizniui", ir išgyventus neramius laikus atkuria dramoje "Audra".

*

Emigracija. Tolimoji Australija. Labai greitai tėtė ima dirbti Board of Works, architektūros skyriuje. Nors niekad pats nebuvęs, jis pėdsaką palieka Brisbanėj, New Delhi, Port Moresby, ir, aišku, savo pamėgtajame Melbourne. Beveik 10 metų jis ten dirba, laisvalaikį atiduodamas lietuviškam darbui. Įsteigia Kultūros Fondą, ruošia paskaitas, dalyvauja visur, kur jį kviečia, neklausdamas, kokių pažiūrų. Kad tik lietuviai. Išleidžia "Kudirkos sąjudį", renka ir tvarko medžiagą apie Stuoką Gucevičių ir Vilniaus miesto istoriją ir architektūrą.

***

Besidarbuojant sueina 65 metai. Jis turi išeiti į pensiją. Ha! Žemkalnis į pensiją! Bet įstatymas yra įstatymas. "Tu pasilsėk, įstok į Bowling Club", - pataria draugai australai. Tėtė nerimsta. Jam atrodo, kad jis niekam nereikalingas. Jis jaučia, jis žino, kad jis dar daug gali duoti, bet kam? Kas nori pasinaudoti jo žiniomis, jo patyrimu, jo energija?

Ateina laiškas iš Lietuvos. Jauniausias sūnus, kurį jis paliko 11 metų, kviečia tėvą grįžti. Jis jaučiasi vienišas mamai mirus ir ... "Lietuvai Tavęs reikia"...

*

Apsisprendimo dienos labai sunkios. Čia mes - jo sūnus ir dukté, ir mums bus taip pat skaudu skirtis su juo, kaip jam su mumis. Bet ne mūsų tėtei siauras šeimos ratelis. Daugelio metų patyrimas turi būti panaudotas ten, kur jo labiausiai reikia.

"Aš noriu būti naudingas ne Australijai, kuri manęs jau atsisakė, bet savo kraštui. Aš puošiau Lietuvą visą savo gyvenimą, ir, jeigu man bus duota galimybė, aš jai atiduosiu visas savo likusias jėgas ją toliau puošti. Ka aš pastatysiu, pasiliks mano žemėje, taip kaip ir aš pats".

Ir apsisprendimas aiškus - ateitis bus pašvęsta Lietuvai.

*

Sunku atsisveikinti. Ar pasimatysim? Ar nereikėjo perkalbėti, kad liktų čia?... Gaunam laiškus - kokia graži Lietuva... Nemunas... piliakalniai... Tiek darbo laukia jo rankų ir širdies - atstatyti, išsaugoti, kurti. Jis vėl jaučiasi reikalingas. Jis dirba už du, už tris... Širdies priepuoliai? O, jie ateina ir praeina, o darbo begalės, ir Žemkalniui atrodo, kad jis vienas viską turi padaryti.

*

Jis rašo: "Koks puikus Lietuvos jaunimas"... Dar prieš porą metų jis lipo su deglu į Rambyno kalną jaunimo tarpe, dainuodamas kartu su jais. Todėl, turbūt, jis niekad nepaseno. Todėl jis turi tokį pasitikėjimą ateitim.

*

Grįžęs tėtė iš karto įsijungia į Lietuvos architektūros darbą. Pradžioj dirba Kaune, vadovaudamas Miestų Statybos Projektavimo Instituto Kauno skyriui. Paskui persikelia į Paminklų Konservavimo Institutą Vilniuje.

Dar karo metais jis perplanavo Katedros aikštę ir visą katedrą iškėlė ant pjedestalo. Dabar išsipildo jo sena svajonė - rekonstruoti Vilniaus senamiestį. Jo mylinčių rankų globoje atgyja lenktos gelsvos gatvelės, tarsi stebuklingos lazdelės paliesti "išsivalo" seni mūrai, nukapojus seną tinką, pasirodo gotikinės arkos - Vilniaus senamiestis pradeda panašėti į pasakų miestą.

24 valandų paroj maža - o kur senoviškų dvarų rūmų restauravimas ir pritaikymas bendram naudojimui, kur parkų išplanavimai, kur įvairūs straipsniai, sielojantis dėl gamtos paminklų išlaikymo, kur nepaprastos vertės architektūrinio archyvo tvarkymas...

*

Ach, mielas Tėti, Tavo keliai vis susipindavo su Balio Sruogos keliais - jaunatvės draugystė, metai praleisti tuose pačiouse namuose Vilniuje, abiejų darbas su jaunimu, abiejų priverstinas iškeliavimas iš Lietuvos ir abiejų grįžimas.

Kaip Sruogos ir Kazimiero Sapiegos, taip ir Tavo krūtinėje - kur Tu bebūtum - "neliauja plakus Lietuvos širdis".

Tegul plaka ji dar daugel metų!

A.K. ir G.Ž.

Žemkalnis džiaugiasi nuotraukomis iš Australijos.

PADĖKA

Širdingai dėkoju visiems, kurių pastangomis buvo taip įspūdingai ir neužmirštamai paminėtas mano 60-metis: p.p. Šeikiams, p. P. Rūteniui, p.p. F.M. Sodaičiams ir jų talkininkams, visiems programos atlikėjimas, p.p. J.S. Jūragiams, p. A. Mauragiui, p. J. Janavičiui, Plunksnos Klubo vardu p. M. Slavenienei, p.p. Skirkoms, A.L.B. Kultūros Tarybos vardu p. V. Baltučiui, Verpetų vardu p. Pr. Pusdešriui, Federacijai, kun. P. Daukniui, p. M. Malakūnienei, p. Alb. Pociui, p.p. V.A. Vyšniauskams, p. A. Zubrui, p. B. Zabielai, p.p. J.E. Balčiūnams, p. A. Matukevičienei, Moterų Sekstetui, p.p. V.V. Koženiauskams, p.p. Eskirtams, visiems, mane sveikinusiems žodžiu ir raštu, linkint ilgiausių metų, ir visiems gausiems mieliems mano pagerbimo dalyviams.

Juozas Mikštas

TAUPYK IR SKOLINKIS TALKOJE

Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija "TALKA"

Moka už indelius (depozitus) 6% metinių palūkanų už įnašus (šėrus) iki 7½% dividendo. Duoda paskolas iki 5000 dolerių iš 7 - 9% užskaitant kas 3 mėn. Talkos įstaiga veikia šeštadieniais nuo 11 val. iki 14 val. p.p. Lietuvių Namuose, 50 Errol St., North Melbourne.

GEELONG
Retas svečias

Eucharistinis Kongresas Melbourne sutraukė milžiniškas minias žmonių iš viso laisvojo pasaulio.

Mūsų lietuviams tai labai buvo svarbu, nes čia sutraukė didelį skaičių mūsų katalikų ir jų vadovų, kurie savo gražiais pamokslais ir paskaitomis sustiprino mus dvasioje, Dievo ir tėvynės gerbuviui.

Kitas svarbus momentas, kad Kongresui pasibaigus, mūsų žymūs dvasiškiai pasipylė po Australijos lietuvių parapijas pravesti prieš Velykines rekolekcijas.

Geelongo lietuvių parapija susilaukė iš Vokietijos Vysk. A. Deksnio sekretoriaus prel. Dr. J. Celiešiaus, kuris š.m. kovo mėn. 2 - 3 - 4 dienomis pravedė rekolekcijas Šv. Jono bažnyčioje.

Išklausę prel. J. Celiešiaus gerai paruoštų pamokslų, sekmadienį, Šv. Kazimiero šventėje, po užbaigiamųjų pamaldų, rinkomės į Lietuvių Namus svečio pagerbti

Bažnytinio Komiteto prašymu ta pačia proga įvyko ir vietos kapeliono kun. Pr. Dauknio 20-ties metų kunigystės įšventinimo sukaktuvės.

Vaišių stalo pravadyrius p. K. Starinskas I-mą dalį pobuvio paskyrė svečio, garbei: pasveikinta geelongiškių vardu ir įteikta dovanėlė-bumerangas, kad svečias sugrįžtų atgal.

Prel. Dr. J. Celiešius, padėkojęs už dovanas, toje pačioje kalboje painformavo apie Vakarų Europos lietuvių veiklą ir katalikų bažnyčios persekiojimus okupuotoje Lietuvoje.

Susidariau vaizdą, kad lietuviai kunigai Vokietijoje bus geriausiai aprūpinti, kaip bent kokiame kitame laisvame krašte, ir laikomi aukštoje pagarboje. Pavyzdžiui, Vakarų Europos Liet. vyskupui A. Deksniui apsigyvenus Vokietijoje ir pasirinkus savo būstinę gražioje Bavarijos Alpių kalnų papedėje, BAD WORISHOFEN miestely, vietos miesto savivaldybė, už tai atsidėkodama, vieną aikštę pavadino "LITAUEN PLATZ".

Sekretoriaudamas vyskupui prel. Dr. J. Celiešius turi progos labai gerai pažinti vakarų Europos liet. gyvenimą, be to dar geresnių ryšių palaikymui redaguoja žurnalą "Krivulę", kuriame atsispindi katalikų ir evangelikų lietuvių buitis, be to žurnalo, dar leidžia įvairių katalikiškų brošiūrų ir knygų.

Antroji vaišių dalis buvo skirta mūsų kapeliono kun. Pr. Dauknio atžymėjimui jo 20-metų kunigystės jubiliejui pagerbti. Nors Geelongo kapelionas didesnę laiko dalį skiria Melbourno liet. parapijai ir "Tėviškės Aidams", bet dar beveik kas sekmadienį laiko lietuviškas pamaldas Geelonge ir gyvai reiškiasi visuomeniniame gyvenime.

Šia, ypatinga proga susilaukė daug šiltų sveikinimų ir dovanų iš mūsų organizacijų. Jį sveikino: A.L.B. Apyl. pirm. S. Skapinskas, Lietuvių Sąjungos pirm. J. Gailius, "Satrijos" Tunto Tuntininkas A. Karpavičius, Bažnytinio K-to pirm. I. Dargvainis, Sav. Mokyk. Tėvų K-to pirm. A. Žvirblienė, Moterų D-jos atstovė p. E. Stuikevičienė ir G.L.S. Klubas "Vytis" pirm. K. Starinskas.

Pasibaigus sveikinimams ir kalboms, sukaktuvininkui ir Kazimierams sudainuota "Ilgiausių Metų". Toliau tęsiasi vaišės, ir svečias turėjo progos plačiau susipažinti su vietos lietuviais.

Juozas Gailius.

***

PADORUS BALETAS

Australijos baletas, kuris lankys Rytų Europos kraštus rugpiūčio mėnesį, gavo iš Maskvos parėdymą, kad programoje nebūtų įvelta sekso. Taip pat pageidaujama, kad nebūtų elektroninių instrumentų ir pop muzikos.

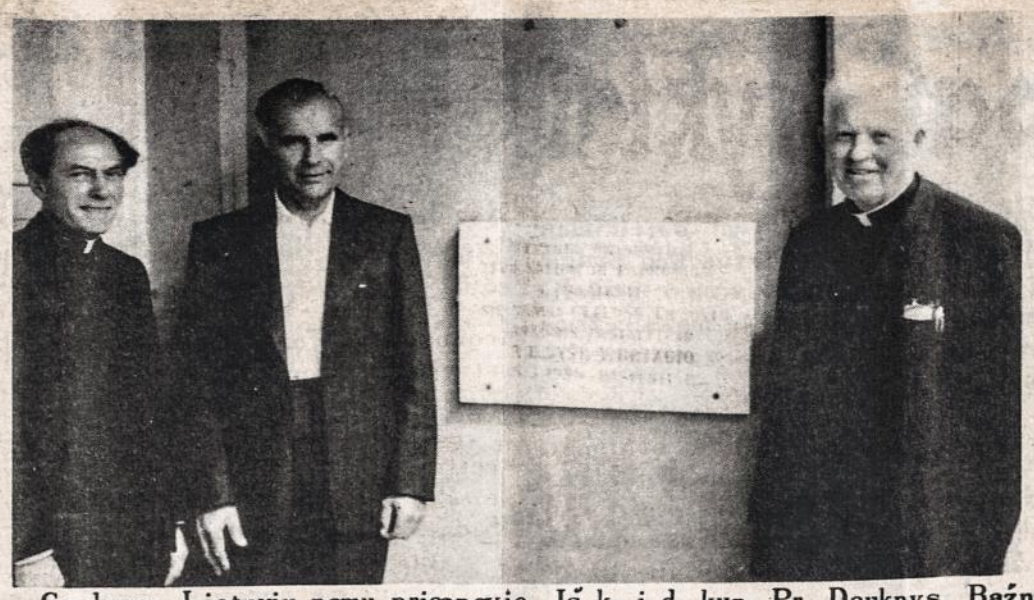

Geelongo Lietuvių namų prieangyje. Iš k. į d. kun. Pr. Dauknys, Bažnytinio Komiteto pirm. Ig. Dargvainis pasitinka svečią prel. Dr. J. Celiešių.

Kolegai Romui ŠILINIUI ir panelei Barbarai HAYDON sukūrus šeimos židinį linki laimės ir pasisekimo,

CANBERROS Lietuvių Inžinierių ir Architektų Skyrius
(L.I.A.S. Austr.)

REIKĖTŲ... GALĖTŲ... TURĖTŲ...

(Atkelta iš 5 pusl.)

ir kartą jaunystėje taip išdidžiai plaktą botagą senai jau pakeitėme į "Drivers Licence", o vadeles - į vairoratį...

Pilna širdimi sutinku, kad firmai, mokančiai susiūti ponišką portfelį ir ridikiulį bei reprezentacinį albumą, būtų tikrai didelis finansinis nuostolis apauti visus Australijos Lietuvių šokėjus vyžomis. Tačiau pagailėti tik vienos karvės skūrosbent Sydnėjaus Tautinių Šokių Grupei-? Ak, sakau! Paduokite tik man gabalą juchtos į rankas! Parauksiu vyžas tikrai, o nors, kaip kažinka - nesu net šikšnius! Tuo labiau bus malonu pasitarnauti, tikintis jogei su vyža nustebinsime visą svietą...

Pabaigai norisi priminti, kad pamotiškas jaunimo plakimas mažai ką padės! Tuo būdu ir mūsų jaunimas, ypatingai dar įskaitantis lietuvišką žodį, jaus daugiau pareigos, paskatinimo ir meilės lietuviškam darbui ponios M. Grebliūnienės motiniškuose žodžiuose, kurie išplaukė iš po nuometėliu apdengtos galvos, iš po tautiniu rūbu pridengtos širdies...

Ant. Gasiūnas

PRAŠYMAS

Perkūne šventas - nejuokauk!
Aukštybėj Grigo Ratais važinėja Dievas
Auksinėm pasagėlėm kaustyti žirgai,
Išpliekia kibirkštis lyg kalvėj
O tu lietaus botagais
avižas draikai.
Perkūne šventas
- Velniava...
Pristigs šventos Agotos duonos mamai!
Po ąžuolu nesibijau tavęs
Aukščiausiam topoly -
- RŪPINTOJELIS
Prašau,
sutarkite
bičiuliai,
Kad nesudegtų mūs klojimas
(Ant stogo jo garnienės lizdas ir gandriukai)
Kad Juodberiui lyg soties liktų avižų
iš JUDVIEJŲ MALONĖS
Skalsi kad būt
Šventos Agotos duona
Mamai.

Mokslas daugiau žinos apie žvaigždes

CAPE KENNEDY. — Į erdves buvo iššautas erdvėlaivis Copernicus su astronominiais teleskopais. 82 milijonų vertės 4,900 svarų skrajojanti laboratorija iš 460 mylių aukštumos persiųs į Žemę tokių žinių, kokių mokslas iki šiol nežinojo. 32 inčų teleskopas yra pats galingiausias, kada kokį stebėjo iš tokios aukštumos tolimąsias erdves ir už kelių šimtų trilijonų mylių esančius rūkus, būsimąsias žvaigždes ir buvusiųjų pelenus, o rezultatus radijo signalais perduos į Žemę. Tikimasi, jog apie dangaus kūnus bus galima sužinoti daugiau, nei iš visų kitų ankstesnių tyrimų.

Išgirsite poetą Antaną Gasiūną Literatūros ir Muzikos vakare, kuris įvyks balandžio 7 d. Lidcombės senoje ukrainiečių salėje.

***

Nuostabi Lietuvos sportininkė Nijolė Sabaitė, Muncheno Olimpiadoje pasižymėjusi, sutuoktuvių metu su Modestu Paulausku.

MYKOLUI ŠUTUI

mirus, jo tėvams, broliams ir artimiesiems gilią užuojautą reiškiam

Jurkūnai
Kalbakai
Šapokai.

A.A. JONUI MAKAROVUI

mirus, jo žmonai, dukroms Laimutei ir Nijolei, jų šeimoms bei artimiesiems reiškia gilią užuojautą ir drauge liūdi.

V.V. Rušai
G.V. Inkratai
L.V. Bernotai

EMILIJOS ŠEIKIENĖS teveliui mirus Lietuvoje, giliai ją užjaučiame ir drauge liūdime su ja.

J.E. Balčiūnai
F.M. Sodaičiai
B.J. Vingriai

Soc. Globos Moterų Draugijos Melbourne Pirmininkę EMILIJĄ ŠEIKIENĘ, jos tėveliui a.a. Mykolui Jasinskui mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame.

Melbourno Soc. Globos Mot. D-jos Valdyba ir narės.

PADEKA

Nuoširdus ačiū visiems bičiuliams, artimiesiems ir pažįstamiems, kurie pagerbė

A.A. ANDRIŲ CHODĄ

dalyvaudami gedulingose pamaldose ir palydėdami velionį į amžino poilsio vietą - Necropolis kapines, Melbourne.

Ypač dėkingi liekame kun. Vaseriui už iškilmingas gedulingas mišias, o vyrų oktetui už nepaprastai įspūdingas giesmes pamaldų metu. Taip pat kun. Butkui ir kun. Martuzui už Šv. Mišias aukotas Sydnėjuje.

Dėkui už gėles ir vainikus. Dėkui visiems už žodžiu, laiškais ar spaudoje pareikštas mums užuojautas.

Dalia Choda
O. ir M. Chodai
S. ir J. Arai.

A.A.
Ramovėnams
Jonui MAKAROVUI
ir
Mykolui ŠUTUI

mirus, jų artimiems, giminėms ir pažįstamiems, reiškiame gilią užuojautą.

LVS "Ramovė" Sydney Skyriaus
V A L D Y B A.

Rimties valandėlei

Kun. S. Gaidelis, S.J.

AUSTRALIJA IR NAUJOJI ZELANDIJA

Jo Šventenybė popiežius Paulius VI balandžio mėn. MA nariams skyrė sekančias intencijas:

b e n d r ą j ą - Kad dvasiškiai savo gyvenimu nuolat skelbtų Dievo meilę žmogui.

m i s i j ų - Už Azijos kraštų jaunimą.

Trumpas rytmetinis aukojimas: VISA AUKOJU TAU, ŠVENČIAUSIOJI JĖZAUS ŠIRDIE!

Mielas Broli, Sese!

Mes, krikščionys žinome, kad pasaulis, kuriame įvairiausių dalykų supami gyvename, yra nuostabus ir vertingas, vis tik mes ne jam esame sutverti. Jis yra tik paruošiantis mus kitam, daug tobulesniame, visai skirtingam pasauliui, kurio net įsivaizduoti nepajėgiame, anot Šv. Povilo apastalo pareiškimo.

Visa tai mes gerai žinome, bet lengvai pamirštame. Kas galėtų mums šią tiesą efektingai priminti? - Tai ryšiai su žmogumi, kuris visu savo gyvenimu liudyja, kad jis tam tiki. Tokiu ryšininku turi būti kiekvienas krikščionis. Būtent, jis turi liudyti, kad jis, įvertindamas tai, ką iš Dievo šiame gyvenime gavo, jokiu būdu nepririšo savo širdies prie laikinų gerybių, bet nuolat siekia tų vertybių, kurias Viešpats jam po mirties pažadėjo.

Ypač kiekvieno dvasiškio gyvenimas turi nuolat byloti - ką jis laiko pačiu svarbiausiu dalyku. Jis turi nuolat liudyti dėkingumą Dievui už visą, ką iš Jo gavęs ir beatodairos siekti tų dalykų, kuriuos Viešpats jam pažadėjo po gyvenimo šioje ašarų pakalnėje.

Balandžio mėnesyje melskimės ypač už kunigus, kad jie nuolatos tikintiesiems tauraus gyvenimo pavyzdžiu ir ištvermingai liudytų pasaulyje apsireiškusią Dievo meilę žmogui.

Van Cliburno Ketvirtas Tarptautinis Piano Konkursas įvyks 1973 m. rugpiūčio 17 - rugsėjo 30 d.d. Konkurse gali dalyvauti abiejų lyčių ir visų tautybių pianistai. Kandidatais gali būti gimę pries 1944 m. gegužes 1 d. Gimimo metrika ar jos fotokopija reikalinga.

Visais reikalais reikia kreiptis į Van Cliburn International Piano Competition, P.O. Box 17421, Forth Worth, Texas, 76102, U.S.A.

***

Please do not smoke

THE NATIONAL WARNING AGAINST SMOKING
Authorised by The Commonwealth Department of Health.

If you would like more information on smoking and health, please contact The Commonwealth Department of Health, P.O. Box 100, Woden, A.C.T. 2605.

EN1

Name_____

Address_____

_____

State _____ Postcode _____

Pranešimai

KATALIKŲ KULTŪROS DRAUGIJOS NARIAMS

Pranešame, kad š.m. balandžio mėn. 15 d. (Verbų sekmadienį), tuoj po pamaldų, Lidcombės parapijos salėje šaukiamas ALK Kultūros Draugijos visuotinis narių susirinkimas.

Visus katalikus kviečiame skaitlingai dalyvauti, nes bus renkama nauja draugijos valdyba.

A.L.K.K. D-jos Valdyba.

MIRĖ PREL F. BARTKUS

Š.m. kovo mėn. 6 d. Dallas mieste Texas U.S.A. mirė Sydnėjuje gyvenančio A. Kramiliaus dėdė prelatas Dr. Feliksas Bartkus. Liaduotuvėse dalyvavo, tik grįžęs iš Australijos, vysk. V. Brizgys. Prel. Bartkus yra parašęs nemaža religinių knygų, ir yra buvęs Seinų Kun. Seminarijos profesorium. 1938 m. buvo paskirtas Vilkaviškio Kunigų Seminarijos Rektorium.

Pamaldas už a.a. Dr. Feliksą Sydnėjuj bus balandžio 15 d., per Verbas. Kviečiami visi pamaldose kuo skaitlingiau dalyvauti, prisimenant šį kilnų dvasiškį jo mirties keturnedėlio proga.

AUKOS "MŪSŲ PASTOGEI"

Pastarųjų mėnesių laiktarpyje prenumeratoriai ir rėmėjai aukojo "Mūsų Pastogei":

P. Burokas	$2.00
E.J. Laurinaičiai	$5.00
A. Talandis	$5.00
V. Deikus	$1.00
P. Dirkis	$5.00
E. Karblane	$2.00
A. Krausienė	$3.00
V. Juod	$1.00
J. Ramanauskas	$2.00
M. Lingienė	$1.00
B. Vanagas	$2.00
A. Zubras	$10.00
M. Gaivalsk	$1.00
A. Gaidukas	$2.00
W. Rusk	$20.00
B. Žiedas	$10.00
S.Š.	$5.00
O. Liutikienė	$5.00
J. Kirša	$5.00
V. Kauneckas	$5.00
J. Urniežius	$15.00
V. Liūga	$1.00
Melbourno M.S.G.D-ja	$20.00
G. Antanėlis	$2.00
V. Mikelaitis	$2.00

A.L.B. Krašto Valdyba visiems aukotojams rieškia nuoširdžia padėka už prasmingas aukas savajam laikraščiui.

***

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Antanas Musteikis, „Kiauros rieškučios", romanas. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Spausdino „Draugo" spaustuvė 1972 m. Viršelis A. Korsakaitės-Sutkuvienės, 259 puslapiai, kaina 4,50 dol.

„Antanas Musteikis esteto žvilgsniu apžvelgia skaudžių pasikeitimų laikotarpį, prasidėjusį Lietuvos okupacijomis ir persimetusį į Amerikos gyvenimą."

KAI DIDYSIS VAKARAS PRIEŠ AKIS

Jau kuris laikas - apie keli mėnesiai, kai sydnejiškiai lietuviai jaučia kažkokį kolonijoje bruzdėjimą, krebždesį. Smalsesnis tuojau patyrė, kad rengiamas didelis kultūrinis - literatūros ir muzikos - vakaras. Sen. skautų "Židinys" ir Literatų Būrelis susitarė jungtinėmis jėgomis pajudinti mūsų bendruomeninį gyvenimą, kad jis nenugrimztų į stagnaciją, į snaudulį. Sudaryta abiejų organizacijų komisija, kuri imtųsi vakaro rengimo darbo. Komisija, remiama mūsų kultūrininkų, savo uždavinį vykdo gana sėkmingai - ir vakaras jau čia pat. Rūpestingieji mūsų kultūrininkai atkreipė komisijos dėmesį kad štai nebūtų praleista proga paminėti mūsų tautos klasikų šiais metais iškylą jubiliejai: B. Sruogos, V. Mykolaičio - Putino, Mykolo Vaitkaus. Ir šių klasikų jubiliejų paminėjimas tapo taip pat įtrauktas į vakaro programą. Juo labiau komisija džiaugiasi, kad klasikų kūrybą reprezentuoti mielai sutiko mūsų žinomieji teatralai - aktoriai: A. Dauguvietytė - Šniukštienė, A. Saudargienė, S. Skorulis, A. Gasiūnas; vakaro muzikinėje dalyje - Dr. Ramutis Zakarevičius, ponios Arienė ir Bitinienė, J. Abromas ir kiti. Jaunimas taip pat prie vakaro programos paįvairinimo nuoširdžiai prisideda. Jo reprezentantai: V. Bitinaitė, Z. Belkutė, G. Viliūnaite, Ne vienas vakaro dalyvis nustebs iš apžvalgos, kas yra padaryta Sydnėjuje knygos ir periodinės spaudos srityje. Beveik neįtikėtina! Sydnejaus literatai vakare pateiks savo gyvą, atvirą, nuoširdų kūrybos žodį.

Vakaro rengėjai jokių materialinių, pasipelnymo užmačių neturi. Nuoširdžiai trokšta tik šiltesnio pabendravimo su savais žmonėmis, jiems suteikti dvasinio džiaugsmo valandėlę. Teigiamus nusiteikimus vertinantis mūsų tautietis, be abejo, pagerbs savo atsilankymu šį, jau prieš akis stovintį (balandžio 7 d.), įdomios programos vakarą.

Laukiąs.

PAGERBĖ V. SKROLĮ

Apie Viktorą Skrolį jau esame rašę "M.P.". Sis mūsų tautietis sekmingai darbavosi Vakarų Australijoje Esperance mieste vienuolika metų kaip miesto inžinerius planuodamas gatves, aikštes, sporto stadijonus ir parkus. Dėkinga miesto savivaldybė, jam išeinant į pensiją, pavadino jo paties gražiai suplanuotą parką (24. akr.) į kurį įeina ir sporto aikštės ir stadionai, Skrolys Park. Ta proga laikraštis "The Esperance Express" (vasario 8. 73) savo vedamajame (Editorial) Viktorą Skrolį išgyrė už jo atliktus miestui didelius darbus ir jo vardo įamžinimas, pavadinant vieną iš gražiausiųjų parkų yra jo pagerbimas ir jam padėka nuo visų Esperance žmonių.

Mes sveikiname ir didžiuojamės savo gabiu ir nuoširdžiu tautiečiu ir ta proga linkime jam gražaus poilsio, o taip pat nepamirsti savo tautiečių, ateinant jiems į pagalbą su savo planais ir sumanymais.

***

Sydnejaus Lietuviškoji visuomene maloniai kviečiama į balandžio 7 d. (šeštadienį), 6 val. vakaro, Lidcombe Ukrainiečių Jaunimo Centre (senojoj salėj), Joseph's Street, įvykstantį vieša

LITERATŪROS - MUZIKOS VAKARĄ

Programą išpildys Sydnėjaus Liet. Literatų Būrelis, talkinamas vietos liet. meninių pajėgų - dainos ir muzikos atstovų.

Įėjimas aukomis.

Rengėjai: Sydnejaus Liet. Literatų Būrelis ir Sydnėjaus Senųjų Skautų Židinys.

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

"Dainos" choras turėjo šaunų pikniką - gegužinę kovo 18 d. sekmadienį, Cabarite parke.

Daugiausia iniciatyvos šiam piknikui parodė Benius Sarkauskas ir Alfonsas Sidaravičius. Benius prie kepimo, o Alfonsas prie pilstymo tai nepamainomi vyrai. Visi gerai pavalgė ir skaniai užgėrė, bet nepasigėrė. Dainuojančių taip pat buvo.

***

Rudenėjant kažkaip darosi neramu, norisi važiuoti pagrybauti. Bet grybai toli už 150 mylių, kažkur už Oberon, arba, jei nori, važiuok į Canberrą - dar toliau. Pasiėmiau krepšius, žmoną ir išvažiavau grybauti. Kai nuvažiavau, jau buvo pietų laikas. Nepatikėsite, ką aš tame pušyne radau - pusę Sydnėjaus lietuvių. Žiūriu, gi Šatkauskas iš Bass Hill su trim ar keturiom moterim jau grybauja, velka pilnus krepšius grybų. Toliau va, ateina Laukaitis iš Auburno, nesuskaičiau, kiek jis ten palydovių turėjo. ten už keliuko, ar ne Jantauskas grybus velka. Matau, kad nieko nebus, einu toliau nuo jų, o čia pilnas miškas Stasionių laksto, bėgioja, krykštauja, grybus spardo. Štai va, ir Nijolė ir Kastytis, o ten ar ne jų babytės eina miška žingsniais matuodamos. Taip, tikrai jos, Stasionienė (senj.) ir Mauragienė. "Na, kur padėjote redaktorių?" - klausiu. "Ar nematai, jis ten pelkėj įsibridęs rudmėses skaičiuoja" - atsakė juokdamos. Einu pas jį, o jis pamatęs mane ir sako: "Brolau, šaukštai po pietų, per vėlai atvykai, grybai visi krepšiuose". Ir ką, supliekęs apie 300 mylių, grįžau be grybų. Mano patarimas jums: - patarlė sako, kad anksti kėlęs ir anksti vedęs, nesigailėsi, aš dar pridėsiu, kad ir anksti pradėjęs grybauti taip pat nesigailėsi.

PERTHAS

Kovo men. 7 d. Pertho aerodrome išlipo garbingi svečiai: J.E. Vysk. A. Deksnys, prel. J. Tulaba ir prel. P. Celiešius.

Juos pasitiko su gėlėmis vietos bendruomenės atstovai ir L.K. Savanoriai. Tą dieną, 7 val. vakaro, lietuviams skirtoj bažnyčioj prasidėjo rekolekcijos ir baigėsi kitą vakarą kovo 8.

Kovo 9 d. įvyko atsisveikinimo su garbingais svečiais subuvimas, laike kurio pasakytos kalbos ir įteiktos dovanos.

Labai gražų įspūdį padarė, kada 3 savanorių anūkai, lydimi savanorių per visą salę atnešė ir įteikė kiekvienam svečiui po vieną lėkštę pačių savanorių rankomis pagamintas ir išgraviruotas tautiniais ornamentais.

Kovo mėn. 10 d. perhtiškiai lietuviai gražiai atsisveikino su garbingais svečiais palydedami juos.

Ilgai teks prisimti tuos 3 garbingus svečius, ypač Kūr. Savanoriams, nes J.E. Vysk. Deksnys savo kalboje pasakė, kad jam, važinėjant po pasaulį, niekur neteko matyti taip gražiai pasireiškiančių Savanorių kaip Perthe Vakarų Australijoje.

A.K.

Tikslus atsakymas. A. Kramilius parašė laišką į "Daily Telegraph" (kovo 22 d. 73.) kaip atsakymą Sir Philip Baxter, kuris, komentuodamas Australijos gyventojų sudėtį, per T.V. programą pareiškė, kad nėra geresnio naujojo australo kaip Australijoje gimusio. Kramilius įtikinančiai įrodė, kad yra daug gerų naujų australų, visais atvejais neblogesnių už Australijoje gimusius australus. Kramiliaus gerai parašytų laiškų, galima rasti ir daugiau Australų spaudoje.

***

Poeto J. Mikšto pagerbimo vakarienėje dalyvavo 70 žmonių spontaniškai susikūrė antroji programa. Sveikino, kalbėjo, dainavo, deklamavo kas tik norėjo. Tačiau įdomiausiai pasirodė moterų sekstetas, jos jam padainavo: "padainuosiu tau dainelę, devynbalsę, devynbalsę, dainele į tavo širdį pasibelsiu, pasibelsiu..." Ši dainelė labai tiko jo viengungiškam stonui.

***

Lidcombės lušnelės dienos jau baigiasi, bet aktyvumas joje nemažas. Penktadienio vakarais repetuoja "Dainos" choras. Antradienį per plyšį mačiau A. Pluko barzdą pakibusią virš pianino. Su juo pulkas mergynų laikštingalų balsais kaž kam ruošiasi - repetuoja? Trečiadienio vakare tas pats Algis su vakarykščiomis akimis, kaž kokius ten vyrus "muštravioja". Sekamdienį ant vargonų, nutvėręs Algiui už barzdos, paklausiau, kokius jis ten šposus išdirbinėja toje lūšnoje? Algis šį kartą paslaptingas, nieko nesakė. - Ateisi, sako, į Liet. Klubo atidarymą Bankstowne ir pamatysi. Spėk tu dabar, žmogau, ką ten pamatysi? Vistiek reikia pradėti ruoštis, nes lituviškų rūmų statyba Bankstowne jau eina visiškai prie galo.

KELIONĖMS Į EUROPĄ, AZIJĄ IR AMERIKĄ
KREIPKITĖS Į LIETUVIŲ KELIONIŲ BIURĄ

Palangą Travel

644 GEORGE ST., SYDNEY. AUSTRALIA 2000

TURIME IR ĮVAIRIŲ ATOSTOGINIŲ TURŲ BEI EKSKURSIJŲ PO PACIFIC SALAS. SKAMBINKITE TEL. 26 3526

MŪSŲ PASTOGĖ
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
Australijos Lietuvių Bendruomenes laikraštis
LEIDĖJAS; - A.L.B. Krašto Valdyba
Adresas: Box 130 P.O. Rundle St., Adelaide.
Leidėjo ir "M.P." Administracijos adresas: BOX 4558 G.P.O. SYDNEY. N.S.W. 2001
Atsakomasis redaktorius A. Mauragis
Redakcijos adresas: 82 Victor Ave., Picnic Point, N.S.W. 2213
Redakcijos Te. 77 - 6707
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Administracijos Tel. 649 - 9062
"M.P." prenumerata metams $10.00
pusei metų $5.00
Užsienyje metams $12.00
Atskiro Nr. Kaina 25 centai
Už skelbimų turinį neatsakoma.
PRINTED BY ROTOR PRESS PTY.LTD